

El model d'economia lineal, basat en el consum de combustibles fòssils i la producció d'un sol ús, està passant factura al medi ambient, a la disponibilitat de recursos i a l'economia, i posa en perill la nostra supervivència com a societat. Les empreses, com a motor de l'economia, han de fer un canvi i han de transformar-se en empreses sostenibles econòmicament, socialment i ambientalment, i fer una transició ecològica i energètica en la manera de produir i consumir per avançar cap a un sistema productiu hipocarbònic, circular, ecològic i socialment just, ja que aquesta és l'única ruta per superar la crisi energètica actual.

La transició energètica cap a un model energètic lliure de la dependència dels combustibles fòssils, on predomini l'ús d'energies renovables i la millora de l'eficiència de l'ús d'aquestes energies, ha de ser un procés inclusiu, mitjançant la formulació de mesures de canvi a les empreses que vetllin per les condicions laborals sostenibles, segures i saludables, la creació d'ocupacions dignes, la justícia social, la competitivitat de la indústria i el desenvolupament econòmic.

En l'àmbit europeu, el Pacte Verd Europeu és el full de ruta per a una transició energètica; en l'àmbit estatal la Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica; i a Catalunya el Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls de les energies renovables. Tots ells contenen mesures per afavorir la transició energètica i transformar l'economia per a un futur sostenible, sense deixar ningú enrere.

La transició energètica busca aconseguir que les empreses puguin tenir l'energia que necessiten per treballar sense contaminar, introduint en la seva política energètica els avenços encaminats a transformar el sistema energètic (l'emmagatzematge i administració eficient de l'energia, autogeneració, renovables, ús de l'hidrogen, biogàs, etc.).

L'objectiu d'una bona política energètica a l'empresa és assolir un model de producció més eficient i menys agressiu amb el medi ambient d'acord amb la demanda del mercat cada cop més sostenible.

Per aconseguir-ho cal saber aprofitar molt bé els recursos, tant en la producció (reduint el consum energètic optimitzant els processos, apostant per l'autoconsum d'energia ecològica i per les energies renovables, incloure tecnologies que facin costat a la descarbonització com ara l'emmagatzematge d'electricitat, xarxes intel·ligents, etc.), com en el transport i mobilitat a l'empresa (mitjans de transport de baix consum i no contaminants, ús de transport elèctric de mercaderies, plans de mobilitat sostenible a l'empresa...).

Les empreses han de combinar la sostenibilitat i la competitivitat, i avançant en la transició energètica cap al consum de l'energia verda, segura i assequible, a través de la descarbonització, que incentiva l'adopció d'energies renovables en funció de reduir les emissions de CO₂; la descentralització energètica, que atorga la capacitat de produir la seva pròpia energia; i la digitalització, que permet disposar d'informació en temps real, la qual cosa representa una millora en el sistema i l'ús de recursos.

Transició energètica a les empreses i acció sindical

Negociació col·lectiva i transició energètica a l'empresa

La transició energètica és important per a les empreses, ja que els permet adaptar-se a la nova realitat a través d'un procés que comporti beneficis per a l'empresa (reducció de costos i millora de la imatge, a més a més de contribuir a fer front al canvi climàtic), beneficis per al medi ambient (protecció dels ecosistemes, de la biodiversitat, dels recursos naturals) i beneficis per a la societat (millora de la salut i de les condicions de treball). Aquest procés de canvi i transició energètica a les empreses no tindrà èxit si no es du a terme amb la implicació i la participació de les treballadores i treballadors.

Les empreses han de fomentar la transició energètica entre les seves plantilles i vetllar per la inclusió de col·lectius vulnerables en els àmbits d'eficiència energètica, mobilitat sostenible, economia circular, ecoproductes i serveis i reducció d'emissions.

La transició energètica justa ha de crear mecanismes per a un diàleg social entre empresa i treballadores i treballadors, i els seus representants legals, per desenvolupar mesures que generin confiança, impulsin la protecció de les persones, de les seves condicions de treball, dels llocs de treball existents i la creació d'ocupacions dignes i una transformació efectiva de l'economia hipocarbònica i basada en energies renovables.

Els convenis col·lectius han d'incloure clàusules orientades a la transició energètica com ara:

- Clàusules per projectar la transició cap a un model econòmic de l'empresa més respectuós amb el medi ambient i les persones.
- Clàusules per aconseguir que l'empresa sigui 100% lliure d'energies fòssils.
- Clàusules per fer canvis en les infraestructures de l'empresa i apostar per les energies renovables i les noves tecnologies més eficients energèticament.
- Clàusules per modificar el sistema productiu de l'empresa per fomentar plans d'estalvi i eficiència energètica a l'empresa.
- Clàusules per fomentar el desenvolupament i la investigació de noves tecnologies per optimitzar els processos i el seu consum energètic.
- Clàusules per fomentar la digitalització per al control i l'optimització del consum energètic.
- Clàusules per executar plans de mobilitat sostenible dels treballadors i treballadores.
- Clàusules per renovar la flota per vehicles elèctrics per al transport de mercaderies de l'empresa.
- Clàusules per garantir la informació i participació dels treballadors i treballadores i dels seus representants en el procés de transició energètica de l'empresa.
- Clàusules per garantir la formació del personal en l'ús eficient de l'energia a la feina, el coneixement de les energies renovables i en el transport sostenible.
- Clàusules per a contractació d'empreses productores d'energia sostenible i neta.
- Clàusules per a la contractació de proveïdors i serveis de transport de mercaderies amb empreses amb mobilitat i polítiques energètiques sostenibles.